

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Sincere felicitări femeilor de la Academia de Administrare Publică

Mult stimate colaboreatoare ale Academiei de Administrare Publică!

Primăvara este anotimpul renașterii, al învierii naturii noastre mioritice. Ea face acum, de Ziua Internațională a Femeii, 8 Martie, ca aceasta să devină ziua cea mai plină de feminitate, zâmbete și căldură sufletească! Fie ca toate împlinirile frumoase, sănătatea și spiritul acestei zile să Vă însoțească pretutindeni!

Pe aripi de primăvara, 8 Martie lin coboară și în privirea lui Vă aduce mult noroc și fericire! Pentru

Dumneavoastră, stimate doamne de la Academia de Administrare Publică, aceasta zi este o ocazie deosebită de a Vă transmite cele mai sincere felicitări și frumoase urări de bine, sănătate, prosperitate D-voastră și familiilor D-voastră, care depuneți atâta muncă și sârguință pentru a promova știința autohtonă a administrației publice la nivelul standardelor europene și internaționale.

Oleg BALAN,
prim-prorector al Academiei de Administrare Publică,
doctor habilitat, profesor universitar

Hora luminii primăvăratice sau miracolul Mărțișorului

Țesute din fire argintii de raze și de povești, ghiociei au scos de sub plapuma foilor de peste an schimbate la față de ploi și zăpezi ghiocul plâpând al înnoirii, al primăverii înaintemergătoare și-o dau în scrânciobul de soare al arborilor legănați de vânt și de glasul timid al păsărelor trezite la viață de chemarea nevăzută de dinainte de „Dragobetele” dăcic extinzându-se pe ntregul plaiurilor dragi ale Firii dintotdeauna.

Revărsate de sus prin freamătul ușor al zorilor trecuți prin sita norilor, perindându-se fantastic mereu de la nord la sud și de la vest la est ca-ntr-o legen-

dă secular-milenară, luminile celeste ale lui Mărțișor, inclusiv ale celor din mărțișoarele noastre tradiționale cinstite cu drag în întregul spațiu balcanic prin voia istoriei și a culturii vechilor civilizații cu rădăcini în înalt și neuitare.

Hora luminii trece din țară în țară, din pom în pom și din om în om ca o chemare solar-selenară boltindu-se nestăvilit pe zi ce trece peste prourul lui Mărțișor.

Izvodul viorelelor albăstrește fără vopsele poienile codrilor și luminișul crângurilor întru bucuria și mirarea trecătorilor și admiratorilor.

Sclipirea mărțișoarelor,

împletite din albul luminii primăvăratice și din firele purpurii ale dorului de viață, de zborul în înălțimile stelare ale viselor, înaripează inimile celor ce le poartă cu sufletul deschis.

Fețele radiante ale trecătorilor, ale cunoscuților și apropiaților emană căldură și înțelegere, dăruire deplină sentimentului uman călăuzitor și revelator.

Zilele de neuitat ale Festivalului, ajuns la ediția a 48-a, imprimă primăverii un ritm aparte, o nouă cadență sufletească, sărbătorească. Torentul de emoții și trăiri creează, cu adevărat, o atmosferă unică și irepetabilă în viața capita-

*Soarele rotund și palid
Se prevede dintre nori
Ca un vis de tinerețe
Printre anii trecători.*

Vasile Alecsandri

lei și a meleagului sub aspect cultural-artistic și sociouman de mare anvergură neordinară. Este o ozonificare a spațiului din orice perspectivă, o redimensionare a gusturilor și preferințelor și nu numai.

(Continuare în pag. 7)

Reprezentantul Comisiei Europene decorat de Președintele Nicolae Timofti

Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a acordat la Reședința prezidențială

„Ordinul de Onoare” domnului Stefano Manservisi, director general al Directoratului pentru Afaceri Interne al Comisiei Europene.

Distincția a fost conferită domnului Stefano Manservisi prin decret prezidențial în semn „de înaltă apreciere a meritelor deosebite în activizarea procesului de integrare a Re-

publicii Moldova în structurile europene”. Oficialul european, care efectuează o vizită oficială în țara noastră, a participat la procesul de liberalizare a regimului de vize pentru cetățenii moldoveni.

Președintele Timofti a declarat că țara noastră va respecta angajamentele asumate față de partenerii europeni. Șeful

statului a opinat că drept urmare a noii situații regionale trebuie urgentat procesul de semnare a Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană.

Domnul Stefano Manservisi a apreciat progresele obținute de Republica Moldova în parcursul său european și a îndemnat autoritățile de la Chișinău să intensifice eforturile în realizarea reformelor, care vor permite edificarea unei societăți moderne și prospere.

Președintele Legislativului în vizită de lucru la Bălți

Noile proiecte de modernizare și dezvoltare regională, atragerea investițiilor străine în regiunea de nord a țării, avantajele integrării europene, inclusiv prin accesarea fondurilor europene au fost subiectele principale abordate de Președintele Parlamentului, Igor Corman, în cadrul vizitei de lucru efectuate în municipiul Bălți.

Igor Corman a discutat cu primarul Vasili Panciuc, șeful oficiului teritorial al Cămarilor

de Stat, Anatolie Harcenco, directorii companiilor rezidente din cadrul Zonei Economice Libere „Bălți” (ZEL „Bălți”) și cu colectivul întreprinderii „RED-Nord”.

Președintele Parlamentului a declarat că va sprijini propunerile venite din partea directorilor companiilor rezidente din cadrul ZEL „Bălți” pentru îmbunătățirea climatului investițional în Republica Moldova și va încuraja intențiile investitorilor străini de a deschide afaceri în Republica Moldova.

Igor Corman și-a exprimat speranța că exemplul de succes al Zonei Economice Libere „Bălți” va fi preluat și de alte regiuni ale țării și a menționat că „propunerile formulate în cadrul întâlnirii vor fi examinate de autorități pentru ca

exemplul Zonei Economice Libere „Bălți” să devină unul modelator”.

Directorii companiilor rezidente ZEL Bălți i-au solicitat sprijin Președintelui Parlamentului în vederea perfecționării legislației în domeniu pentru crearea unui climat investițional favorabil în Republica Moldova și angajarea specialiștilor calificați, inclusiv a persoanelor cu dizabilități. Potrivit administratorului principal al Zonei Economice Libere „Bălți”, Marin Ciobanu, 31 de companii rezidente activează în cadrul ZEL, salariul mediu oferit angajaților fiind de circa 5780 de lei, iar contribuțiile la bugetul de stat – 71 mln. de lei.

În cadrul întâlnirii cu conducerea și colectivul întreprinderii „RED-Nord” au fost discu-

tate problemele curente din sectorul energetic. Angajații întreprinderii „RED-Nord” au solicitat sprijinul Președintelui Parlamentului pentru dezvoltarea întreprinderii și perfecționarea legislației în domeniu.

„Trebuie să modernizăm Republica Moldova, pas cu pas – aceasta este chintesența integrării europene”, a conchuzionat Președintele Parlamentului la finalul vizitei.

Vizita de lucru în municipiul Bălți se înscrie în șirul de vizite întreprinse de Igor Corman tradițional, în fiecare săptămână, pentru a discuta cu cetățenii și autoritățile locale despre proiectele și problemele pe care le au. Aceasta este a 5-a vizită în teritoriu efectuată de Președintele Parlamentului de la începutul anului curent.

Prim-ministrul Iurie Leancă s-a întâlnit la Guvern cu aproape o sută de femei lidere din Republica Moldova. La Forumul Public „Parteneriat pentru o Moldova incluzivă și prosperă: femeile contează” au fost prezente și doamnele din Executiv.

Acestea au discutat cu reprezentantele societății civile

despre problemele cu care se confruntă în diverse sectoare, precum educația, sănătatea, angajarea în câmpul muncii și au înaintat propuneri pentru cooperare.

Prim-ministrul Iurie Leancă a salutat ideea organizării unui asemenea forum.

„Este un bun prilej pentru o radiografie punctuală, pe sectoare, a problemelor-cheie cărora trebuie să le facă față femeile Republicii Moldova în context local, dar și global. Sunt convins că vom reuși să punem,

împreună, bazele unui dialog care, în timp, să asigure un parteneriat solid pentru o Moldova incluzivă și prosperă”, a precizat Șeful Executivului.

De asemenea, Iurie Leancă a anunțat că Guvernul intenționează să creeze o platformă de dialog cu femeile din Republica Moldova la nivel de luare a deciziilor, care să asigure organizarea regulată a ședințelor tematice, inclusiv utilizând platforma Cabinetului de miniștri, pentru a răspunde provocărilor cu care se confruntă femeile în diverse

sectoare și la diferite nivele, făcând astfel procesul de guvernare mai incluziv.

Premierul a spus femeilor că în curând va fi organizată o ședință de Guvern tematică, pentru a defini acțiuni imediate. O altă inițiativă expusă - Comisia Electorală Centrală să nu înregistreze un concurent electoral, dacă pe listele acestuia nu figurează acele 30 la sută obligatorii de candidați femei.

În Republica Moldova, femeile constituie peste 50 la sută din populație.

Întâlnire la Guvern cu femeile lidere

Inițierea procesului de acreditare a Academiei de Administrare Publică

Academia de Administra-
re Publică, potrivit Codului

împreună cu catedrele/labo-
ratoarele științifice ale Aca-

de Cercetare și Inovare și a
hotărârii Consiliului Națio-
nal de Acreditare și Atestare,
este programată în anul 2014
pentru re acreditarea științifi-
că. Procedura de re acreditare
științifică este constituită din
două etape: prima – de autoe-
valuare, care include întocmi-
rea unui raport cu privire la ac-
tivatea de cercetare realizată
în ultimii cinci ani și cea secun-
dă, exercitată de Comisia de
evaluare constituită de Con-
siliul Național de Acreditare și
Atestare (C.N.A.A.) din specia-
liști și experți în domeniu. Pe
parcursul lunii februarie 2014,
Direcția cooperare internațio-
nală și investigații științifice,

demiei au elaborat raportul
de autoevaluare care, după
aprobarea de către Senat, în
ședința din 27.02.2014, a fost
prezentat C.N.A.A.

Pentru realizarea celei de-a
doua etape, pe data de 12
martie, Comisia de evaluare,
împreună cu reprezentanții
C.N.A.A. au sosit la Academie.

Începutul activității Comi-
siei a constituit-o întâlnirea cu
conducerea Academiei și con-
ducătorii subdiviziunilor, care
au participat la elaborarea ra-
portului de autoevaluare.

Ședința a fost moderată de
dl Oleg BALAN, prim-prorector
al Academiei, doctor habilitat,
profesor universitar, care a fa-

miliarizat comisia cu echipa de
management a Academiei, cu
principalele activități educațio-
nale și de cercetare realizate
de corpul profesoral și de cer-
cetare al Academiei.

Comisia de evaluare a fost
prezentată de către dl Valeriu
DERJANSCHI, vicepreședinte
al C.N.A.A., conducător al
Comisiei de acreditare a or-
ganizațiilor din sfera științei
și inovării a C.N.A.A., aceștia
fiind: Valeriu CUȘNIR, doctor
habilitat, profesor universitar,
președinte al Comisiei, Nata-
lia CHIRTOACĂ, doctor, con-
ferențiar universitar, secretar
al Comisiei. Din Comisie mai
fac parte: Eugenia COJOCA-
RU, doctor habilitat, profesor
universitar, Ludmila ROȘCA,

doctor habilitat, profesor uni-
versitar, Dorin VACULOVSCI,
doctor, conferențiar universi-
tar, Valentina ȚIȚEL, economist.
C.N.A.A. a fost prezentat de
asemenea, de șeful Direcției
acreditare Vitalie MINCIUNĂ,
consultanți superiori: Svetlana
BEREZOVSCI și Grigore UN-
GUREANU.

În finalul întâlnirii, mem-
brii Comisiei specializate de
evaluare au luat cunoștință de
condițiile procesului de studii
la Academie, de dotarea ei
tehnico-materială, convenind
asupra formelor și metodelor
de conlucrare pentru asigu-
rarea unui proces adecvat de
acreditare a Academiei de Ad-
ministrare Publică.

Cor. „F.P.”

Acces gratuit la Scientific Knowledge Services

Scientific Knowledge Ser-
vices, companie ce reprezintă
editura Taylor and Francis, a
deschis pentru Academia de
Administrare Publică accesul
gratuit la revistele în format
electronic din cadrul colecției
„Social Sciences & Humanities”
pentru perioada 4 martie - 5
mai curent. În contextul dat,
compania Scientific Knowledge
Services, în colaborare cu Bib-
lioteca Științifică a Academiei, a
organizat un training de utili-

zare a platformelor Cambridge
și Taylor & Francis. În cadrul ace-
stui, **reprezentantul companiei,**
Daniel LUNGU, a prezentat
amănunțit modalitățile de ac-
cesare a bazei de date electronice
și utilitatea acestora în efec-
tuarea unor cercetări științifice.

Considerată drept una din-
tre cele mai importante edituri
la nivel mondial, Taylor and Fran-
cis oferă acces la cea mai impor-
tantă colecție de reviste proprii.
Colecția numără peste 1100 de

reviste, arhiva cărora datează
din anul 1997. Domeniile te-
matice ale acestora sunt afaceri-
le, economia, managementul,
politică, relațiile internaționale,
geografia, istoria, științele bibli-
oteconomiei etc.

Scientific Knowledge Ser-
vice nu-și asumă doar rolul de
simplu agent. Principalul și cel
mai important rol al său este să
creeze o conexiune între câteva
edituri selectate și mediul aca-
demic și de cercetare.

După cum a menționat dna
**Rodica SOBIESCHI-CAMER-
ZAN, șefa Secției Informare**
și documentare a Academiei
de Administrare Publică, gestul
companiei Scientific Knowled-
ge Services constituie un sprijin
bine venit pentru efectuarea cer-
cetărilor în cadrul Academiei de
Administrare Publică la nivelul
standartelor internaționale.

Traian ROPOT

Serviciile publice prestate prin „Ghișeul unic”

Este vorba de „Biroul Comun de Informații și Servicii” (BCIS), proiect realizat în cadrul Programului „Abilitarea economică a femeilor prin creșterea oportunităților de angajare în câmpul muncii în Republica Moldova”, implementat de către UN Women, în parteneriat cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Economiei, proiect finanțat de Guvernului Suediei. La faza inițială, BCIS a fost experimentat în patru raioane-pilot: Sângerei, Telenești, Nisporeni și Cantemir, ulterior fiind treptat implementat în mai multe raioane pe întreg teritoriul republicii.

În raionul Călărași, Biroul Comun de Informații și Servicii și-a început activitatea în aprilie 2013, prin dispoziția președintelui raionului, Ilie Rău. Președinte al grupului de lucru și coordonator al BCIS a fost numit vicepreședintele raionului, Vasile Timofti.

Vasile TIMOFTI,
vicepreședintele
raionului Călărași

- Din start am văzut în această platformă o soluție reală în procesul de comunicare, de conlucrare constructivă cu cetățenii și APL de primul nivel pentru soluționarea problemelor populației și ale comunității, spune dl Vasile Timofti, și am purces fără întârziere la implementarea acestui model de „ghișeu unic” pentru prestarea serviciilor publice. În componența BCIS au fost incluși reprezentanți ai Serviciului asistență socială comunitară, Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă, Direcției generale CTAS, Oficiului teritorial cadastral, secției economie a Consiliului raional, Direcției

agricultură, relații funciare și cadastru, Inspecției teritoriale a muncii, Direcției administrație publică, al inspectoratului fiscal Călărași, adică acele servicii la care apelează în permanență populația. Pentru activitatea „ghișeului unic” a fost repartizat un birou în incinta Consiliului raional, el fiind deschis pentru toți locuitorii raionului Călărași în fiecare zi de marți a săptămânii, orele 9.00 – 12.00. În zilele de vineri, echipele mobile ale BCIS se deplasează în teritoriu, la primării, după un grafic stabilit din timp și coordonat cu primarii, unde sunt primiți în audiență sătenii din partea locului, fiind soluționate problemele personale sau comunitare sau luate spre examinare, a conchis dl Vasile Timofti.

Activitatea Biroului Comun de Informare și Servicii chiar de la bun început a fost înalt apreciată atât de populație cât și de primari, opinia comună a lor fiind aceea că în urma coordonării și prestării mai bune a serviciilor cel mai mult are de beneficiat populația din spațiul rural care nu mai trebuie să meargă în centrul raional, toate serviciile fiind prestate, cum s-ar spune, „la pachet”, la locul de trai. Cu alte cuvinte, este vorba de economisirea timpului și a surselor financiare; sporirea accesului la serviciile disponibile la nivel raional a persoanelor defavorizate (persoane cu dizabilități, sau care îngrijesc de persoane cu dizabilități, persoane în etate, femei cu copii mici etc.); solu-

ționarea problemelor într-un timp mai scurt, prin acțiuni comune ale prestatorilor de servicii, cu oferirea diverselor soluții individualizate; diminuarea barierelor de comunicare dintre beneficiari și specialiști. Alte avantaje constau și în faptul că stilul de comunicare este mai puțin formal. În cazul în care beneficiarul se confruntă cu o problemă mai complexă, acesta poate discuta simultan cu câțiva prestatori de servicii, fără a se deplasa în diferite localuri, persoanele pot obține informații actualizate, cu explicațiile necesare.

- Biroul a influențat pozitiv și activitatea prestatorilor de servicii publice, cooperarea lor constructivă în procesul de comunicare cu populația, precizează în continuare coordonatorul BCIS, Vasile Timofti. Printre beneficiile înregistrate în activitatea lor în cadrul BCIS aș vrea să menționez diversificarea cunoștințelor specialiștilor, îmbunătățirea comunicării și colaborării între diverși prestatori de servicii, crearea și/sau îmbunătățirea parteneriatelor între diferite organizații, prestatoare de servicii publice, îmbunătățirea calității serviciilor prestate la nivel de comunitate, sporirea credibilității și transparenței activității prestatorilor de servicii de la diferite niveluri;

Totodată, BCIS este o oportunitate bună și pentru minoritățile etnice, care se confruntă cu probleme specifice. În cadrul echipelor mo-

bile, serviciile și materialele informative sunt adaptate la necesitățile beneficiarilor. Spre exemplu, în cazul persoanelor de etnie romă au fost identificate 2 persoane, care au fost încurajate să urmeze cursuri de instruire în urma cărora au fost angajate în calitate de mediatori comunitari în localitățile natale. Cu suportul acestor mediatori comunitari, se reușește oferirea informației și serviciilor mai accesibile în domeniile asistență socială, educație, asistență medicală și încadrare în câmpul muncii pentru minoritățile etnice.

Pe parcursul aproape a unui an de activitate, Biroul Comun de Informații și Servicii Călărași a reconfirmat marile beneficii pentru populație, îndeosebi a celei rurale, ale noului model de prestare a serviciilor publice. În această perioadă au fost organizate 15 deplasări în teritoriu ale echipei mobile BCIS, în cadrul cărora au fost prestate servicii de calitate la peste 400 de beneficiari.

- Este doar un început, spune coordonatorul BCIS Vasile Timofti. Analizăm cele obținute cu scopul de a perfecționa în continuare prestarea serviciilor publice, urmează ca Biroul să fie dotat cu mai multe calculatoare, altă tehnică pentru a spori și mai mult calitatea serviciilor, ca activitatea Biroului Comun de Informații și Servicii Călărași să devină, cu adevărat, o istorie de succes.

Sergiu PIȘLARU

Cursuri de instruire în domeniul planificării strategice

Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova continuă colaborarea cu *Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)*, axată pe consolidarea capacităților autorităților administrației publice locale de nivelul I și II în domeniul planificării strategice, elaborării proiectelor și dezvoltării regionale.

Astfel, în perioada februarie – iunie, 2014, vor fi organizate 7 cursuri de dezvoltare profesională pentru personalul din autoritățile publice locale:

- Planificare strategică inte-

grată – 2 cursuri;

- Managementul și elaborarea programelor/proiectelor – 2 cursuri;

• Dezvoltare regională – 3 cursuri.

Primul curs, cu genericul *Planificare strategică integrată*,

a fost organizat în perioada **24 – 28 februarie**. Scopul a fost de a spori competențele teoretice și practice ale participanților necesare elaborării și implementării corecte a proceselor de planificare strategică în administrația publică locală. Instruirea a fost axată pe cele mai actuale subiecte ale domeniului dat:

- planificare strategică în sectorul public;
- elaborare a componentelor obligatorii ale programelor de dezvoltare strategică a autorităților publice locale;
- formulare a acțiunilor, termenelor, responsabilităților și indicatorilor unei strategii;
- implementare a planului strategic de dezvoltare a comunității;
- monitorizare și evaluare a strategiilor de dezvoltare etc.

Certificate de calificare în utilizarea DRUPAL

Centrul de Guvernare Electronică (CGE), în parteneriat cu Î.S. „Centrul de Telecomunicații Speciale” (CTS), a finalizat cea de-a treia sesiune de instruire a funcționarilor publici care gestionează site-urile autorităților publice centrale (APC) în utilizarea tehnologiei DRUPAL.

După încheierea sesiunii în cadrul a două direcții ale instruirei „Drupal pentru administratori” și „Drupal pentru editori de conținut”, 38 de funcționari din instituțiile administrației publice centrale au primit certificate de calificare.

În total, au fost instruite

până acum 90 de persoane, iar funcționarii responsabili de gestionarea site-urilor APC își vor aplica cunoștințele obținute pentru ca paginile web ale APC să fie mai eficiente și simple în navigare, cu design plăcut și adaptate la purtătoarele mobile.

Sesiunile de instruire fac parte dintr-un proiect complex ce are drept scop elaborarea paginilor web oficiale ale APC în baza unui model-tip, elaborat în baza unei hotărâri de guvern privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet.

Aceste probleme au fost abordate în cadrul unei ședințe de lucru care a avut loc recent la Soroca, unde au participat ministrul mediului, Gheorghe Șalaru, și reprezentanții Consiliului raional, ai serviciilor desconcentrate în teritoriu și primarii localităților.

Ministrul a ținut să menționeze că autoritatea centrală de mediu este deschisă spre cooperare cu autoritățile locale, iar prin intermediul Fondului Ecologic Național este disponibilă să contribuie la soluționarea problemelor stringente cu care se confruntă localitățile, în special ce țin de aprovizionarea cu apă și canalizare, gestionarea de-

șeurilor, extinderea spațiilor verzi, amenajarea fântânilor și izvoarelor etc.

În prezent, cu suportul financiar al FEN, în raion se implementează proiectul de reutilizare a stației de pompare a apeductului Soroca - Bălți; a fost aprobat spre finanțare proiectul de amenajare a parcului „Ion și Doina Aldea Teodorovici” din orașul Soroca; în mai multe localități se implementează proiecte de reconstrucție și amenajare a fântânilor.

Audiența a luat în dezbatere și alte probleme ce țin de protecția mediului, inclusiv situația cu privire la stația de epurare de la Soroca, evacuarea deșeurilor, activitățile de atragere a mijloacelor financiare din diferite surse pentru ameliorarea stării mediului etc.

În luarea sa de cuvânt, Gheorghe Șalaru a informat asistența despre acțiunile întreprinse de către Ministerul Mediului privind ajustarea cadrului legislativ-normativ la

standardele europene, menționând că șansele de atragere a granturilor și creditelor pentru implementarea proiectelor de mediu sunt direct proporționale cu gradul de ajustare a legislației autohtone la standardele internaționale

În final, ministrul a menționat că toate problemele discutate în cadrul întrevederii cu reprezentanții Consiliului raional Soroca și cu primarii vor fi analizate și transmise organelor competente pentru luarea deciziilor corespunzătoare.

Probleme ale protecției mediului abordate la Soroca

Femeia de la cârma raionului

Cu prilejul frumoasei sărbători de primăvară – 8 Martie – am realizat un interviu cu dna Eleonora GRAUR, una dintre puținele femei ce dețin funcția de președinte de raion din republică, cea a raionului Rezina.

Eleonora GRAUR,
președinte al raionului
Rezina

CORRESPONDENTUL: În primul rând, Va transmitem cele mai sincere felicitări cu prilejul celei mai frumoase sărbători a primăverii - Ziua Internațională a Femeii, Va dorim multa sănătate, noi performanțe în activitatea profesională, fericire, prosperitate și mult noroc în familia D-voastră. La muți ani!

În calitate de președinte al raionului, cum ați organizat această sărbătoare de suflet în raion, care a fost semnificația ei?

Eleonora GRAUR: În anul curent, sărbătorile de primăvară în raionul Rezina au purtat o semnificație aparte, caracterizată de tradiție, voie bună, întâlniri de suflet și, bineînțeles, flori și cadouri pentru femei.

Mi-am dorit mult ca femeile din colectivele bugetare să simtă că au o zi a lor, că sunt importante și că munca lor pentru societate este apreciată. Astfel, am găsit oportun să merg în colective și să le aduc în dar femeilor flori, cuvinte de felicitare și mulțumire. Am văzut acolo multă recunoștință și satisfacție.

Tot pentru femei, am organizat o întâlnire de suflet, la care a participat și dna minis-

tru al culturii, Monica Babuc. Au fost câteva ore de discuții despre femeie și rolul ei în societate; despre necesitatea unei implicări cât mai ponderabile în activități, inclusiv politice, a femeilor.

Cu suportul Consiliului raional, prin intermediul secției culturale, am invitat la Rezina membrii orchestrei "Rapsozii Moldovei", care au susținut un concert de zile mari pe 6 martie, în Casa de cultură Rezina, bucurându-se de mulțime de spectatori, atât din oraș, cât și din satele raionului.

COR.: Sunteți în floarea vârstei, dar ați realizat deja o cariera demnă de invidiat: profesoara la ASEM, funcționar public la Ministerul Educației, fiind paralel și un cercetător științific de valoare - ați susținut cu succes teza de doctor în economie cu mari perspective de viitor. Dar ați acceptat funcția de președinte al raionului Rezina. Este o anumită concepție de viață prestabilită, or în aceasta funcție vă realizați în plan practic viziunile modernizării societății noastre?

E.G.: Am revenit ca să contribuie din plin la soluționarea tuturor problemelor localităților raionului natal, sunt de baștină din satul Cuizăuca, și ale pămanțenilor mei și, împreună, să renaștem raionul Rezina. Cred că nu există nimic întâmplător în viață.

Sunt o persoană care a reușit în viață doar prin muncă și efort. Important e că ceea ce faci să fie făcut din suflet și cu maximă responsabilitate. Iar dorința de a fi utilă și de a face lucruri importante mă obligă și să-mi asum responsabilități și să fiu perseverentă. Eu sunt o fire optimistă și cred că voi obține multe realizări anume aici, acasă. Mă străduiesc să

privesc fiecare problemă ca pe o provocare și sunt convinsă că fiecare are o soluție.

COR.: Cum vedeți D-voastră raionul Rezina, atragerea proiectelor investiționale pentru o dezvoltare în ansamblu a teritoriului, pentru asigurarea populației un trai decent?

E.G.: În anii de la urmă am reușit să realizăm mai multe lucruri bune, care contribuie la îmbunătățirea nivelului de trai al populației raionului. Printre cele mai semnificative, aș enumera reabilitarea mai multor porțiuni de drum în satele Pripiceni, Lalova, Saharna, dar și porțiunea de drum de pe str. Orhei din orașul Rezina, parte componentă a drumului național R-13 Rîbnița-Bălți. Au fost efectuate lucrări de reparație și la drumul de centură al orașului. La fel, s-a reușit îndeplinirea unui volum considerabil de lucrări la reabilitarea traseului Rezina-Orhei.

Am reușit să deschidem în raion un Incubator de Afaceri, menit să-i susțină pe antreprenorii tineri, inclusiv prin desfășurarea diferitor seminare și training-uri de formare în domeniul afacerilor. Elevii Școlii de muzică din oraș, după mai mulți ani de așteptare, fac studii într-un sediu proaspăt reparat și amenajat în incinta Casei de cultură Rezina. Recent am inaugurat, după o reparație capitală, grădinița de pe strada Păcii din oraș, o instituție preșcolară, care n-a funcționat vreo 20 de ani.

Și în anul curent vom contribui cât mai mult la dezvoltarea raionului și a bunăstării locuitorilor. Crearea unei infrastructuri adecvate în raion este una dintre prioritățile de bază ale autorităților publice. Această ne va permite să mărim considerabil potențialul de atra-

gere a investitorilor în regiune. Planificăm să finalizăm lucrările de reparație a traseului Rezina-Orhei, dar și să reabilităm mai multe drumuri locale din satele din raion.

Una din prioritățile anului este promovarea măsurilor de încredere dintre cele două maluri ale Nistrului. Luând în considerație că mai multe localități din raionul Rezina se află în Zona de Securitate, este esențială antrenarea cât mai considerabilă a localităților din partea stângă a Nistrului în proiectele realizate în raionul Rezina.

A fost efectuat studiul de fezabilitate privind aprovizionarea raionului Rezina cu apă potabilă. Proiectul urmează a fi implementat în două raioane – Rezina și Șoldănești. Implementarea acestuia va contribui semnificativ la o dezvoltare semnificativă nu doar la nivel local, dar și regional.

Ameliorarea calității învățământului în raion este, la fel, una din prioritățile noastre. Totodată, ne propunem să încadrăm în câmpul muncii cât mai mulți tineri, cu viziuni și practici noi de lucru.

Sunt realizări frumoase, dar, cum se mai spune, întotdeauna este loc pentru mai bine. Ca sa te menții la nivel este necesar ca în permanență să lucrezi la autoevaluarea personală și la ridicarea nivelului de cunoștințe. Studiile pe care le-am făcut până acum țin de domeniul economic. Desigur ca activând în domeniul administrației publice apar multe nuanțe pe care le învăț pe parcurs. În perspectivă mi-am propus să fac masteratul la Academia de Administrare Publică, deoarece orice studiu, orice perfecționare este o cale spre profesionalism.

Interviu de Ion AXENTI

Hora luminii primăvăratice sau miracolul Mărțișorului

(Sfârșit. Început în pag. 1)

Muzica, în toate manifestările sale plenare diverse ca genuri și specii, instrumentală și vocală, de arii etc. este stăpână în lege a inimilor însetate de miracolul său intraductibil și fermecător prin paleta sa bogată și variată din întreaga lume reprezentativ-participativă la Zilele Festivalului intrat în legendă.

Mărțișor și-a ales prin tradiție nu numai mărțișoarele, dar și Floarea-florilor – Femeia, pe care omenirea o celebrează mai bine de un secol nu numai simbolic, dar și etico-civic, sociouman, în sensul contemporan al termenilor. Suprapunerea sărbătorii Mărțișorului și a Zilei Internaționale a Femeii, 8 Martie, scot în evidență pregnant însăși celebrarea ideii de

frumos și de ideal, ca o prezență a vieții. Coroana în lumină a eternului pe care o poartă Femeia este una a necesarului și idealului. O îmbinare mai firească și mai impunătoare e greu de imaginat, de vreme ce cântecul, melodia chemătoare a inimii, îndemnul cinstesc, psalmodiază, imnifică și zeifică ideea de mamă, de soră și de iubită din perspectiva continuității solar-selenare și stelare a vieții.

Ziua Femeii într-un fel încununează și simbolul Mărțișorului, al Dragostei și al Primăverii, a noului care, în final, se confruntă firesc și cu Firea în transformare pe care-o simbolizează zilele babei Odochia (12 la număr, pe stil vechi, desigur...)

Trăiri și metamorfoze noi, zâmbete radiante și splendide buchete de flori dintre cele

mai exotice, inclusiv trandafirii albaștri ca-n poveștile de altădată, suprapuse pe scene de viață socioumană mai puțin sărbătorească, dacă nu cenușie, mai ales în plan universal, când în alte părți ale planetei popoare întregi (gen Ucraina etc.) trec printr-o dramă națională, de confruntări neașteptate, de alte dureri sau calamități de care nu prea duce lipsă biata inimă umană de când lumea.

Dincolo de toate acestea, ghiociei și viorelele, mimozele și lalelele, trandafirii și crizantemele, garoafele și narcisele etc., etc. și-au anunțat debutul și au cucerit din start prin miracolul, feeria lor de culori curcubeice întreaga suflare a celor ce au așteptat Festivalul Mărțișorului, desfășurarea lui care contribuie în mare măsură la un schimb real de valori

cultural-artistice de prestigiu și de epocă. Scenele teatrelor și sălilor de concert ce-au găzduit atâtea colective și pe cei mai talentați reprezentanți de frunte ai culturii național-universale din mai multe țări și continente au contribuit la ridicarea prestigiului Mărțișorului la propriu și la figurat în fața spiritualității europene și nu numai, miracolul lui devenind o sursă de inspirație și pentru oaspeții-participanți la festivitățile lui memorabile.

Ca orice ediție anterioară, cea de față va rămâne în amintirea noastră una de neuitat. Dorul de ea ne va purta pe urmele invizibile ale evoluției artiștilor care și-au demonstrat vocația lor de acasă cu inima deschisă câștigând în fond admirația compatrioților noștri prin arta lor originală și profundă, prin măiestria lor interpretativă irepetabilă și întotdeauna răsplătită generos prin ovații fulminante și de buchete de flori ca niciodată.

Tudor PALLADI

Femeile

Femeilor, capodopere ale lui Dumnezeu, frumuseți care sunt ca niște închipuiri, ireale; dacă pe bărbați El i-a făcut după chipul Său, pe voi v-a făcut după chipul visărilor Sale.

Împrăstie bezna lumina de voi emanată.
Cu mânia voastră nu se compară furtuna.
Cât de urâte sunteți câteodată!
Și cât de frumoase sunteți totdeauna!

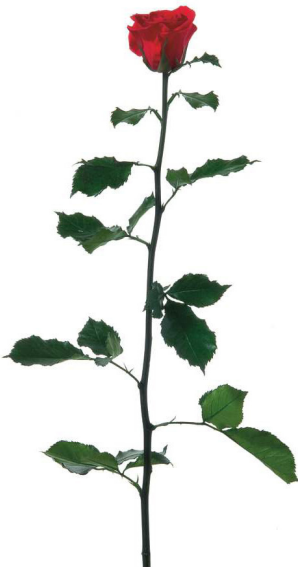
Că ne însemnați toată bucuria și toată nevoia nu v-am spus-o niciodată îndeajuns. Una dintre voi a făcut războiul din Troia. Și una dintre voi L-a născut pe Iisus.

Adesea, precum marea se-ascunde sub spume, vă ascundeți după un zâmbet, după-un cuvânt; atunci uităm că noi, bărbații, suntem pe lume numai de-aceea că voi sunteți pe pământ.

Să ne iubiți, ce merit neîndoișor! Să ne îndrăgostim de voi, ce tortură! Nu există pe lume nimic mai frumos decât Femeia cu burta la gură!

Spun cărți vechi cu slove din semințe de tei: cândva pe pământ trăiseră numai bărbați și-ați venit de pe-o stea locuită de zei -după niște războaie absurde, ca să-i salvați.

După ce-ați făcut ordine-n casele și mințile lor și i-ați învățat cum să răsădească flori și idei, fiindu-vă milă de răgușitul lor cor, nu v-ați mai întors, ci-ați rămas printre ei. .

Și-n timp ce temutul popor de bărbați pleca să vâneze oameni sau fiare să-nvingă -voi ați fost cele care-ați știut să păstrați focul în vatră, să nu se stingă.

Pământul pe care-l călcați - îl sfințiți, deasupra-vă și bolta e mai albastră. Vă rugăm să ne iertați atunci când greșiți, pentru că greșiți mereu doar din cauza noastră.

De la voi învăța să fie frumoase flori și zăpezi, pentru voi se face noapte și zi... Cât de frumoasă e viața, că voi sunteți! Cât de urâtă ar fi, dacă voi ați lipsi!

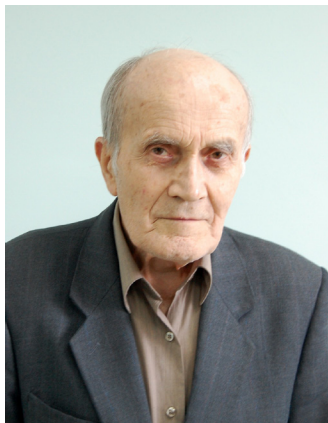
Prezente în toate rugile și jurămintele, ca să concentrez pojarurile lumii într-o scânteie cu un singur cuvânt numesc toate cuvintele și acest unic cuvânt e: FEMEIE.

1 martie 2014

Nicolae DABIJA

Adevărații martiri ai grafiei latine

(Primii militanți din perioada sovietică, care au pledat pentru introducerea alfabetului latin în locul celui rusesc impus limbii noastre, au fost în stânga Nistrului)

Alexandru DONOS,
scriitor, publicist

În fiecare an, la sfârșit de gustar, sărbătorim cu mare fast, așa după cum se și cuvine, Ziua Națională numită „Limba noastră”. Această zi importantă pornește de la renumitul eveniment istoric (al cărui martor ocular am fost reflectându-l în săptămânalul „Literatura și arta”, unde eram angajat în acel timp), când, la 31 august 1989, în rezultatul câtorva imense adunări ale cetățenilor, desfășurate în primăvara și vara aceluia an în Piața Centrală a Chișinăului, adunări la care au participat sute de mii de țărani și muncitori, a avut loc o cotitură radicală în viața republicii. Vorba e că, fiind presat de revendicările acestui număr enorm de tineri și bătrâni, bine organizați de Frontul Popular, Guvernul, încă sovietic pe atunci, a fost nevoit să adopte două acte legislative de o mare importanță vitală: Legea cu privire la statutul limbii de stat a RSS Moldovenești și Legea cu privire la revenirea limbii moldovenești la grafia latină. Or, această mulțime, încurajată de restructurările promovate de Mihail Gorbaciov, cerea în primul rând ca limba băștinașilor să domine în toate instituțiile de stat în locul celei

ruse obligatorie până atunci și, totodată, să se revină la grafia latină, firească limbii noastre romanice. În paranteze fie spus, tot de la noua politică a lui M. Gorbaciov ne-a venit și independența, datorită faptului că Partidul Comunist al Uniunii Sovietice a fost scos în afara legii prin eliminarea din Constituția URSS a articolului șase, în care se afirma că PCUS este „forța conducătoare și călăuzitoare a societății”. În felul acesta, colosul sovietic a fost destrămat, Cremlinului tăindu-i-se pârghiile prin care dirija republicile unionale, acestora din urmă dându-li-se libertatea de a-și organiza ele singure sistemul politic, social, economic etc.

Aici trebuie de accentuat, că nu este corectă afirmația, vehiculată adesea în presă (și nu numai), precum că limba de stat și alfabetul latin au fost obținute în 1989 datorită unui grup de scriitori. De fapt, nu aceștia pot fi numiți adevărații militanți care în anii regimului totalitar, aflat în plină înflorire, au pledat pentru un asemenea deziderat. Acest fapt poate fi combătut foarte simplu: celor care se bat azi cu pumnul în piept că anume ei au luptat pentru limba română și alfabetul latin adresați-le întrebarea, de ce nu au făcut această ispravă înaintea restructurării gorbacioviste? Răspunsul este pe față: pentru că le era destul de bine când scriau în alfabetul „fratelui mai mare”: primeau premii de stat, se odihneau anual la cele mai luxoase sanatorii din URSS, li se îmbunătățeau condițiile de trai schimbându-li-se, peste fiecare câțiva ani, apartamentele pe altele noi etc.

Am făcut această digresiune necesară pentru a demonstra că, în realitate, alții merită să fie numiți eroi sau chiar

martiri ai grafiei latine. Numele acestora stau închise în safeurile arhivei fostului KGB (Комитет Государственной Безопасности) – Comitet al Securității de Stat al republicii din perioada sovietică. Îmi aduc aminte că în dimineața zilei de 1 octombrie 1970, ducându-mă la serviciu, am rămas șocat de ceea ce mi-a apărut în fața ochilor: pe vitrinele de sticlă ale librăriei „Aurora” și altor oficii aflate la parterul Casei Presei erau scrise cu vopsea de un roșu aprins o serie de lozinci în grafie latină. Asemenea inscripții (în total – aproape 40) au apărut în acea noapte și pe alte edificii din centrul Chișinăului. Reproducem câteva din ele: **Scoală, Ștefane cel Mare, școală, școală din mormânt, ia-ți tu sabia cea mare, fă dreptate pe pământ! Întoarceți-ne alfabetul latin! Cadre moldovenești! Acesta este alfabetul nostru!** etc. La 6 octombrie a fost arestat „criminalul”,

(Fotografie din arhiva fostului KGB)

aceasta fiind **Lilia Neagu**, studentă în anul doi la Școala de Medicină din capitală. Ea a recunoscut că împreună cu Asea Andruh, elevă în clasa a zecea a Școlii medii nr.1 din Chișinău, la care locuia în gazdă, a scris în acea noapte lozincile. L. Neagu a fost condamnată la doi ani de închisoare „pentru răspândirea pe cale orală și scrisă a unor calomnii la adresa orânduirii sociale și de stat”.

Cui ar fi putut ea să dovedească atunci că lozincile respective nu conțineau calomnii, ci un adevăr trist? După ispășirea pușcăriei nu i s-a mai permis să-și urmeze studiile. A. Andruh, ca minoră, nu a fost arestată, însă, în prezența părinților, a fost condamnată de pedagogi în cel mai aspru mod, fiind exclusă din școală fără a avea dreptul de a-și mai continua învățătura.

Despre tot calvarul prin care au trecut părinții acestor fete, rudele lor apropiate, învățătorii din clasele respective, ba și școlile în care învățau am publicat atunci un material amplu în „Literatura și arta” (27 decembrie 1990), inclus ulterior în cartea „Scriitori martiri”, apărută în anul 2000. Articolul a fost scris în baza celor patru volume ale dosarului Lilie Neagu ce se află în arhiva fostului KGB al republicii. Or, folosindu-mă de faptul că reforma lui M. Gorbaciov insuflase în societate o atmosferă de democrație, producând astfel o oarecare scădere a vigilenței nu numai în birourile înalților conducători de partid, ci și

în cele ale securității de stat, am hotărât să mă adresez KGB-ului republican cu rugămintea de a mi se pune la dispoziție dosarele respective pentru a scrie despre cei care au fost reprimati pentru că au susținut grafia latină în perioada de până la restructurare. După aceea am dat întâmplător de un articol în ziarul

(Continuare în pag. 9)

Adevărații martiri ai grafiei latine

(Sfârșit. Început în pag. 8)

„Moldova socialistă”, de unde am desprins următoarea informație: printre cei care au ple-dat în anii treizeci pentru in-troducerea alfabetului latin în RASS Moldovenească (persoa-ne care au avut apoi de suferit) au fost T. Malai, A.S.Benzari, A. P. Dimpul, I. I. Irimița, A. V. Che-trari, V. S. Pâslaru, M. E. Rotaru, A. Gavriliță și alții.

Aceștia, după cum se știe, au avut iscusința și curajul să convingă autoritățile republi-cii autonome moldovenești, ce se afla atunci în componen-ța URSS, să adopte decizia pri-vind trecerea scrisului rusesc din această regiune la grafia latină. Reforma respectivă a durat doar șase ani. În 1937 acest grup este numit cotra-revoluționar și antisovietic, iar cei care au pledat pentru cul-tivarea limbii și introducerea alfabetului latin au fost con-siderați dușmani ai poporului.

Când m-am adresat securi-tății cu rugămintea de a mi se permite să consult dosarele persoanelor numite mai sus, mi s-a răspuns că în arhivă se păstrează doar două do-sare dintre cele enumerate, unul dintre care este al lui

și arta” (19 august 1993), fiind apoi inserat, împreună ca alte materiale în aceeași temă. În cartea citată mai sus. Țin să amintesc doar conținutul verdictului pentru care Toader Malai a fost condamnat la moarte. Iată cum sună aceas-tă frază, extrasă din procesul verbal al ședinței Tribunalu-lui special (Особая Тройка): „Проводил вредительство в областиязыка и литературы, наводняя молдавский язык румынскими терминами и оборотами речи” („A comis acte de sabotaj în domeniul limbii și literaturii, inundând limba moldovenească cu ter-mini și fraze românești”).

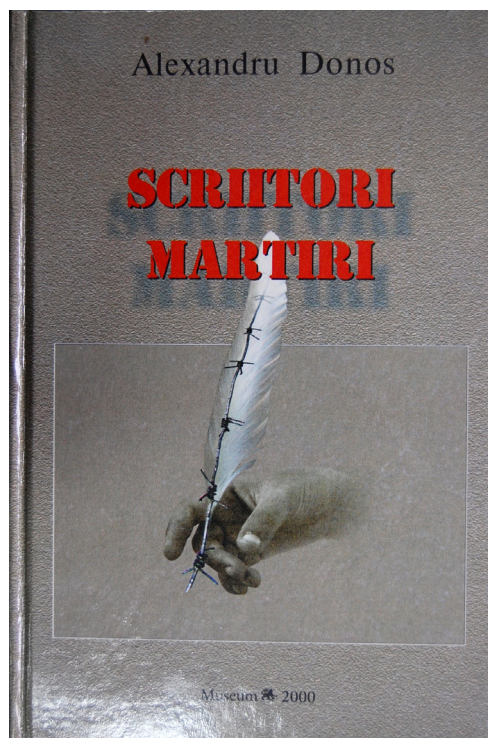
Aceasta fiind realitatea în privința martirilor grafiei lati-ne din stânga Nistrului, apare o întrebare logică: de ce acești militanți, care au trecut prin calvarul reprimărilor stalinis-te, sunt dați uitării? De ce în preajma sărbătorii naționale „Limba noastră” sau cu alte ocazii despre ei nu se scrie și nu se vorbește nimic?

Oare nu cumva din cau-za că tentaculele KGB-ului de odinioară, deși s-a scurs deja aproape o un sfert de secol de la așa zisa dispariție fizică a acestui imperiu clandestin, mai sunt vii și astăzi?

Oare nu cumva din cau-za că venerația martirilor din Transnistria, fiind scoasă din anonimat și ridicată la nivelul cuvenit, ar putea umbri falsa aureolă a actualilor preinși eroi ai luptei pentru limbă și alfabet?

Și în sfârșit, oare nu cumva cruzimea și violența inerente fostului KGB au pătruns atât de adânc în sufletele și inimi-le oamenilor, încât acest sin-drom este transmis prin eredi-tate viitoarelor generații?

Doar astfel poate fi expli-cat faptul că nu numai după 1989, dar și astăzi există o teamă de a li se acorda aten-ția cuvenită celor care au fost condamnați la moarte, pentru că au pledat pentru cultura

limbii vorbite, pentru alfabe-tul firesc al acestei limbi. Ba mai mult. Am stabilit că și bi-ografiile acestora au fost fal-sificate în unele ediții apărute în perioada sovietică, evitân-du-se de a i se spune cititoru-lui de azi că aceștia au căzut pradă terorilor staliniste. În acest scop li s-au inventat alte date și alți ani privind stinge-rea lor din viață. De exemplu, Enciclopedia Sovietică Mol-dovenească și enciclopedia „Literatura și arta Moldovei” ne demonstrează că T. Malai a murit nu în octombrie 1938, ci la 20 noiembrie 1942. Deci, i s-au adăugat peste 4 ani de viață, data precisă a morții sale fiind eliminată din peri-oda represaliilor pentru a se crea impresia că el a decedat în cu totul alte împrejurări, adică în cele legate de cel de al doilea război mondial. Sen-tința privind condamnarea la moarte a lui Dumitru Milev a fost executată la 13 octom-brie 1937, pe când enciclo-pediile citate mai sus ne spun că scriitorul a încetat din viață la 3 octombrie 1944. Samuil Lehtjir a fost condamnat la pedeapsa capitală în data de

10 octombrie 1937 (sentința executată la 15 octombrie ace-lași an), în timp ce prima en-ciclopedie ne arată că dânsul a decedat în 1943 (fără a fi indicate ziua și luna), iar cea de a doua enciclo-pedie fixează data morții la 15 octombrie 1943. Sentința de condamnare la moarte a lui Pavel Chioru a fost executată la 11 octombrie 1937, însă am-bele enciclope-dii afirmă că el s-a stins din via-ța la 11 octombrie 1943.

După cum observați, în cazul unor martiri dintre cei citați, ziua și luna indicate în enciclopedii coincid cu cele reale, notate în dosarele de la securitate, însă anul morții lor este denaturat, fiind tre-cut la perioada anilor 1941-1944, în care cel de al doilea război mondial a făcut multe victime. Asemenea plâsmu-iri bibliografice, reluate din enciclopediile sovietice, con-tinuă, din păcate, să apară și azi în presă și în cărți. Doar un exemplu: într-o scurtă biogra-fie a lui Toader Malai, tipărită în 2010 cu ocazia celor 120 de ani de la naștere, aflăm că omagiatul a decedat în anul... 1942, cifra fiind luată desigur din enciclopediile numite mai sus. Autorul respectiv, firește, nu poartă nici o vină, deoare-ce a avut încredere în sursele la care a recurs. Cu toate ace-s-tea, e bine să acordăm o mai mare atenție unor asemenea date mai ales în cazurile în care avem de a face cu nume de persoane ce au activat în perioada regimului totalitar comunist.

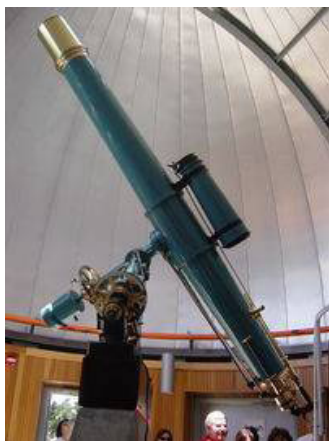

(Fotografie din arhiva
fostului KGB)

Toader Malai, dosar pe care l-am căpătat cu mare greuta-te, descriind toate acestea în articolul apărut în „Literatura

Era telescoapelor gigantice

Observatorul European din Emisfera Sudică (ESO), organizație de nivel mondial, pregătește următoarea generație de

telescoape optice foarte mari: cele care folosesc segmente hexagonale și care au diametre de peste 30 de metri.

Odată cu crearea oglinzii flexibile a NTT, ESO a pus

bazele unei tehnologii care a revoluționat lumea observatoarelor optice. NTT și mai apoi VLT folosesc oglinzi care au diametre între 3,6 și 8,2 metri care se pot remodela la nivel de micrometru cu ajutorul unor picioare manipulate de computere. Fiecare asemenea oglindă este susținută de o serie de picioare mobile controlate foarte precis de computere într-un sistem numit adaptive optics ori optică adaptivă. Odată ce au pus la punct sistemul de adaptive optics la VLT ESO s-a orientat către extinderea conceptului și a luat naștere E-ELT, un viitor telescop optic cu diametrul de 36 de metri, cel mai mare telescop care va exista în această decadă și viitoare. Telescopul costă peste 1 miliard de dolari, dar va aduce beneficii enorme întregii comunități științifice.

De ce marile piramide și-au intensificat brusc activitatea?

Piramidele sunt una dintre construcțiile cele mai misterioase de pe planetă. Nimeni nu pune la îndoială faptul că aceste locuri de cult sunt mai mult decât niște morminte obișnuite. Cu toate acestea, specialiștii continuă să facă dezvăluiri senzaționale: o lumină iese din vârful piramidelor spre cer. Cu alte cuvinte, piramidele au început să se trezească dintr-o hibernare de mii de ani.

Mulți oameni au fost martorii unui fenomen neobișnuit. Ei au văzut cum piramidele emit un pilon puternic de lumină spre cer. Există și imagini care confirmă acest fenomen neobișnuit. De menționat că materialele foto și video prezentate de oamenii de știință nu sunt trucate.

În prezent, atât cercetătorii, cât și oamenii obișnuiți vor să știe motivul apariției razei de lumină în vârful piramidei și încotro este îndreptată ea. Evident, tot ceea ce se întâmplă

cu greu poate fi considerată o coincidență banală, iar aceasta înseamnă că este nevoie de timp și de bani pentru a investiga fenomenul. Și, cine știe, poate omenirea se va apropia cu câțiva pași de dezlegarea misterului din jurul marilor piramide.

Încălzirea globală poate provoca daune de 1,5 trilioane de dolari

Până la sfârșitul secolului, încălzirea globală poate provoca economiei mondiale daune în suma de 1,5 miliarde de dolari, informează mass-media japoneză, citând proiectul raportului ONU, pregătit pentru publicare în luna martie.

În document se spune că acest prejudiciu va fi adus de secetele care vor reduce producția de cereale.

Proiectul raportului a fost pregătit de Grupul interguvernamental de experți privind schimbările climatice, care a

primit Premiul Nobel pentru Pace în anul 2007. După cum se așteaptă, el va fi publicat

după reuniunea din 25-29 martie din orașul japonez Yokohama.

Cum să descoperi furtul de pe Internet

Internetul a adus cu sine foarte multe beneficii și a reușit să ușureze extrem de mult comunicarea între oameni. Acum, chiar dacă te afli departe de cei dragi, cu ajutorul unui click poți ajunge rapid la ei. Poți împărtăși cu prietenii fotografiile și mesaje în timp real sau chiar poți iniția apeluri video cu aceștia, totul fiind posibil doar cu ajutorul internetului.

Din păcate însă, în jurul acestuia s-au dezvoltat și metode de furt de identitate sau plagiat, așa că, de multe ori, te poți trezi că o altă persoană se folosește de fotografiile tale sau de identitatea ta fără nicio permisiune.

Deși pare imposibil să îi găsești pe acești răufăcători, există câteva metode prin care poți afla dacă alți utilizatori se folosesc de imaginile tale. Iată câteva dintre acestea:

1. Folosește motorul de căutare Google

Alege de pe blogul tău imaginea pe care vrei să o cauți, fă pe ea click dreapta, selectează Copy Image Location sau Copy Image Address.

Introdu URL-ul imaginii în Google și apasă Search by Image. Imediat îți vor apărea mai multe imagini similare cu cea pe care o cauți. Dacă vrei să afli dacă fotografia ta a fost folosită de către altcineva, dă click pe imagini și vezi site-urile pe care a fost postată.

2. Apelează la serviciile unei firme specializate

În cazul în care nu te pricepi atât de bine sau chiar nu ai timp să stai să cauți dacă cineva îți folosește fotografiile, poți apela la serviciile unor companii care se ocupa strict cu acest lucru.

3. Utilizează programele speciale de căutare

Unul dintre programele cele mai populare în acest sens este TinEye.com. Tot ceea ce trebuie să faci este să copiezi URL-ul imaginii pe care vrei să o verifici și să-l introduci în căsuța de Search a site-ului. Imediat, pe ecran îți vor apărea rezultatele verificării, astfel încât îți vei putea da seama cu ușurință dacă cineva a folosit fotografiile tale.

Testare a integrității funcționarilor publici

Centrul Național Anticorupție a expediat peste 1030 de anunțuri entităților publice din țară, angajații cărora cad sub incidența Legii privind testarea integrității profesionale. În aceste avize, CNA cere instituțiilor vizate să informeze, contra semnătură, agenții publici despre posibilitatea aplicării testării integrității profesionale în privința lor și să ajusteze cadrul normativ intern prevăzut în lege.

Conform CNA, prin semnarea acestor scrisori nu se urmărește obținerea consimțământului pentru testarea integrității profesionale, ci doar se aduce la cunoștință faptul că persoanele vizate pot fi supuse unor asemenea teste, care sunt consecințele rezultatelor negative ale testelor de integritate, drepturile și obligațiile lor în legătură cu aceasta. Totodată, CNA notează că refuzul angajaților de a semna confirmările de informare nu îi scutește de posibilitatea de a fi supuși tes-

telor de integritate și nu îi exonerează de răspundere în cazul unui rezultat negativ. De asemenea, conducătorii instituțiilor sunt obligați să informeze angajații despre dreptul și modalitățile de contestare legală a sancțiunilor disciplinare aplicate ca urmare a rezultatelor testării integrității profesionale.

Precizăm că testele de integritate profesională în privința tuturor angajaților autorităților publice centrale și locale vor fi efectuate de către Centrul Național Anticorupție, începând cu data de 14 august 2014.

De notat că Serviciul de Informații și Securitate deja a demarat procesul de testare a angajaților CNA.

Training anticorupție la Soroca

Peste 30 de tineri ai Colegiilor Pedagogic, de Arte și Agro-industrial, precum și liceeni din Soroca au participat recent la un seminar anticorupție, organizat de Centrul Național Anticorupție, Ministerul Tineretului

și Sportului, Consiliul Raional Soroca și Centrul de Resurse pentru Tineret *Dacia*.

Scopul trainingului a fost de a oferi tinerilor informații detaliate despre conceptul de corupție; geneza și evoluția fe-

nomenului; actele de corupție, cele conexe și faptele de comportament corupțional, dar și despre rolul tinerilor în prevenirea fenomenului, precum și conceptul de voluntariat în Republica Moldova.

Participanții au fost supuși și unor teste instantanee. Ei au fost antrenați în exerciții practice în care li s-a propus crearea unui spot publicitar anticorupție. La final, fiecare tânăr a primit câte un reflectorizant și câte un certificat de participare.

Amintim că, lecțiile anticorupție fac parte din Planul de acțiuni al CNA privind sensibilizarea societății față de riscurile corupției.

Doi avocați reținuți pentru trafic de influență

Un avocat din Chișinău a fost reținut de ofițerii CNA și procurori, după ce ar fi pretins 1000 de dolari de la un bărbat pentru a-l ajuta să scape de un dosar penal.

Potrivit denunțatorului, avocatul i-ar fi spus că are influență asupra acuzatorului de stat și judecătorului și că îi poate determina să adopte o hotărâre de încetare a procesului penal. În cadrul percheziției efectuate de CNA, banii au fost găsiți pe masa avocatului, în Codul contravențional. Acesta a fost escortat la sediul CNA, iar pe numele său a fost pornită o cauză penală pentru trafic de influență.

Vineri, un alt avocat, din Fălești, a fost prins de CNA și procurori după ce ar fi extorcat 1500 de euro de la o clientă. Și în acest caz, declarantul a relatat că avocatul i-ar fi promis că poate influența judecătorii ca să ia o decizie favorabilă în dosarul în care figura. Banii au fost depistați în urma perchezițiilor efectuate asupra persoanei și la domiciliul acesteia. De notat că omul legii nu s-a conformat somațiilor legale ale ofițerilor și a opus rezistență în timpul reținerii.

În prezent acesta se află în arestul CNA.

Angajat militar reținut de CNA

Un angajat al Centrului Militar din Șoldănești a fost

reținut de ofițerii DGT Nord a CNA și procurorii anticorupție. Acesta este suspectat că ar fi

cerut 1000 de lei de la un tânăr pentru a amâna încorporarea acestuia în forțele armate ale Republicii Moldova. Reținerea a avut loc, în flagrant, după transmiterea banilor. Bărbatul a fost escortat la sediul DGT Nord pentru audieri.

În acest caz a fost deschis un dosar penal pentru corupere pasivă, iar dacă va fi găsit vinovat funcționarul riscă până la 10 ani de închisoare.

Tentativa de corupere a deputatului

Judecătoria Buiucani a emis mandate de arestare pe numele celor două persoane reținute în dosarul tentativei de corupere a deputaților. Ambii se vor afla în custodia CNA pe un termen de 30 de zile fiecare.

Amintim că, pe 7 martie, procurorii anticorupție și ofițerii CNA au prins în flagrant un bărbat și o femeie care ar fi

încercat, printr-un intermediar, să mituiască un deputat din Parlamentul Republicii Moldova. Astfel, 250 000 de dolari urmau să ajungă la un ales al poporului pentru ca acesta să părăsească, public, coaliția majoritară.

Tentativa a fost curmată de către oamenii legii, iar în prezent au loc acțiuni de urmărire penală ce nu suferă amânare.

Iertarea – cea mai mare putere vindecătoare

Gerald G. JAMPOLSKY

Gerald G. Jampolsky este un psihiatru american. În anul 1975 a fondat primul Centru de Vindecare prin Schimbarea Atitudinii, care astăzi are filiale în întreaga lume. La ora actuală există astfel de centre independente în peste 30 de țări.

Gerald G. Jampolsky este o autoritate de recunoaștere internațională în domeniul psihiatriei, sănătății, afacerilor și educației. El a publicat numeroase cărți, printre care bestseller-ul **Iubirea înseamnă renunțarea la frică**.

Una dintre ultimele sale cărți, care se bucură de o mare popularitate, a fost intitulată **Iertarea – cea mai mare putere vindecătoare**, din care vă propunem mai multe învățăminte despre viață concentrate în aforisme.

Ceea ce simțim nevoia să iertăm la alții ar putea fi ceva dinlăuntrul nostru, un defect pe care l-am ascuns noi înșine de propria noastră conștiință.

Noi suntem singurii responsabili pentru fericirea noastră.

Ne putem stabili ca unic țel instaurarea unei stări de pace mentală.

Iertarea înseamnă să vezi lumina Lui Dumnezeu în toți oamenii, indiferent de comportamentul lor.

Căsniciile cele mai fericite sunt construite pe fundamentul iertării.

Decizia de a nu ierta pe cineva este decizia de a suferi.

Pentru a fi fericit, tot ce trebuie să fac este să renunț la toate judecățile mele critice.

Iertarea este cel mai puternic remediu vindecător din câte există.

Iertarea înseamnă să renunți la toate neîmplinirile trecute și la dorința de a fi avut un trecut mai bun.

Puterea iubirii și a iertării poate da naștere unor miracole în viața noastră.

Iertarea este calea ce mai scurtă care duce la Dumnezeu.

Atunci când înveți să ierți cuvântul cheie este dorința explicită de a ierta.

Mintea care nu iartă ne ascunde faptul că în acest fel noi ne închidem singuri în închisoarea mâniei și a urii, prin cramponarea de aceste emoții negative.

Iertarea celor din jur este primul pas către iertarea de sine.

Sistemul nostru imunitar poate deveni mai puternic dacă învățăm să iertăm.

Iertarea ne eliberează de trecutul nostru dureros.

Nu poți decât fie să ierți în totalitate, fie să nu ierți deloc.

Dacă dorești să ierți consacră-i întreaga ta mânie și angoasă Lui Dumnezeu.

Iertarea creează o lume în care nimeni nu-și mai ascunde iubirea față de semenii săi.

Este mai ușor să ierți dacă optezi pentru a nu te mai crede o victimă.

Iertarea este un proces continuu, nu o activitate pe care o practicăm o dată sau de două ori.

Nu este niciodată prea devreme sau prea târziu pentru a ierta.

Abonarea 2014

Continuă abonarea pentru anul 2014 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC”, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDAȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu PÎSLARU - redactor

Vitalie NICA - redactor

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 330.

Dat la tipar 14.03.2014

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova